

VALMYNDIGHETENS HANDLEDNINGAR
VALEN 2022

Valnämndens preliminära rösträkning

Även kallad uppsamlingsräkning

Produktnummer: VAL V728 13
2022 Juni

Valmyndigheten

Innehåll

1	Om valnämndens preliminära rösträkning.....	2
2	Översikt av valnämndens arbete under uppsamlingsräkningen	2
3	Granskning av förtidsröster	3
3.2	Flera valsedlar i ett valkuvert.....	5
3.3	Granskning av förtidsröst som underkänts i vallokal	6
3.4	Granskning av förtidsröst som inte granskats i vallokal	9
3.5	Granskning av brevröst	13
3.6	Förberedelser inför rösträkning	17
4	Räkna röster och redovisa resultat.....	18
4.1	Om bedömning av valkuvert innehållande flera valsedlar.....	18
4.2	Räkna röster för riksdagsvalet.....	19
4.3	Upprepa räkning och kontroll för val till kommunfullmäktige ...	23
4.4	Upprepa räkning och kontroll för val till regionfullmäktige	23
5	Gör i ordning den röda uppsamlingskassen.....	24
5.1	För sent inkomna förtidsröster till uppsamlingsräkningen	24
6	Transport till länsstyrelsen	24
7	Kommunal folkomröstning	25
8	Om rösträkningen fortsätter på torsdagen.....	25

1 Om valnämndens preliminära rösträkning

Reglering

I 12 kap. vallagen (2005:837) regleras hur valnämndens preliminära rösträkning ska gå till. 1 - 2 §§ beskriver förberedelser och granskning av förtidsrösterna. Enligt 3 § ska rösträkningen ske på samma sätt som i vallokal, det vill säga enligt 11 kap. 2 § vallagen.

Valnämndens preliminära rösträkning, även kallad uppsamlingsräkningen, sker vid valnämndens sammanträde på onsdagen och eventuellt torsdagen efter valdagen. Då ska de röster som inte blivit räknade eller godkända i vallokalerna och sent inkomna förtidsröster räknas.

Denna handledning går igenom de olika momenten under uppsamlingsräkningen. I kapitel 17 i ”Handbok för kommuner” finns information om praktiska förberedelser om bland annat lokaler, bemanning och material som behövs under dagen. Denna handledning kan inte täcka in alla situationer som eventuellt kan uppkomma. Valnämnden bör därför vara väl införstådd med vad lagen säger om hur valnämndens preliminära rösträkning ska gå till.

Eftersom uppsamlingsräkningen är offentlig, bör receptionen eller motsvarande kunna hjälpa allmänheten till den lokal som används vid uppsamlingsräkningen, även utanför kontorstid. Samtidigt är det viktigt att planera för ett säkert deltagande och det är därför viktigt att det finns planering och rutiner för att försvåra, upptäcka och hantera eventuella incidenter eller försök till otillbörlig verkan vid rösträkningen.

2 Översikt av valnämndens arbete under uppsamlingsräkningen

Uppsamlingsräkningen innehåller många olika delmoment och kräver en stor arbetsinsats. Det är viktigt att förbereda de olika momenten, så att uppsamlingsräkningen kan genomföras lugnt och metodiskt. Nedan redogörs övergripande för de olika momenten, detaljerade instruktioner kommer i efterföljande kapitel.

Valnämnden granskar inledningsvis vid uppsamlingsräkningen:

- Förtidsröster som röstmottagarna har underkänt i vallokal:
 - Preliminärt underkända förtidsröster som granskas på nytt vid uppsamlingsräkningen.
- Förtidsröster som aldrig granskats i vallokal:
 - Det kan vara förtidsröster som inte skickats ut till vallokal eller som kommit in till valnämnden efter valdagen. Förtidsrösterna kan komma från andra kommuner, den egna kommunen eller från Valmyndigheten (ambassadröster).
- Brevröster, med gula ytterkuvert:
 - För dessa finns fler granskningsmoment än för övriga förtidsröster. Brevröster kan ha skickats till valnämnden via Valmyndigheten eller direkt från en väljare.

Valkuverten från de förtidsröster som godkänns vid den inledande granskningen ska läggas ner i respektive valurna och sedan räknas. De förtidsröster som inte läggs urnan vid granskningen läggs i omslag för förtidsröster och läggs sedan i den röda kassen, uppsamlingskassen.

Efter att granskningen av samtliga förtidsröster är genomförd, påbörjas rösträkningen. Valurnan ska öppnas först efter att **alla** förtidsröster är granskade och samtliga godkända valkuvert lagts i urnan. Ha kontakt med PostNord innan urnan för riksdagsvalet öppnas för att säkerställa att inga fler röster finns.

Rösträkningen sker på motsvarande sätt som i en vallokal. De röster som bedöms som ogiltiga under rösträkningen hamnar hos länsstyrelsen, som gör en ny bedömning om rösten kan godkännas.

Varje val redovisas för sig och först ska riksdagsvalet räknas. Tänk på att rapportera in resultatet så snart ett val är färdigräknat, detta görs i Valid.

Efter att rösträkningen är avslutad ska alla röster tas om hand i särskild ordning och valkassarna med rösterna som varit i urnan ska transporteras till länsstyrelsen.

3 Granskning av förtidsröster

Granskningen av de olika förtidsrösterna genomförs per valdistrikt och valdistriktets röstlängd ska användas under granskningen. Det

Kom ihåg!

Valurnan får under inga omständigheter öppnas förrän vid rösträkningen. Ett valkuvert som läggs i fel urna får inte plockas upp för att läggas i rätt urna. Rösten räknas i det val som urnan avser.

Tänk på!

Varje valkrets ska ha en egen valurna! Endast röster från den valkretsen får läggas ned i urnan.

underlättar om förtidsrösterna är sorterade i enlighet med väljarnas nummer i röstlängden.

Det är viktigt att granskningen sker lugnt och metodiskt.

Granskningen sker i flera olika steg. Är förtidsrösten godkänd genom alla steg så godkänns rösten och valkuverten läggs i urnan. Om en förtidsröst (inklusive brevröst) inte uppfyller kraven i något av stegen så underkänns delar av, eller hela, förtidsrösten. Läs igenom avsnitt 3.1 om bedömningen kring vissa förtidsröster.

En viktig skillnad mellan granskningen av förtidsröster på uppsamlingsräkningen och den granskningen av förtidsröster som görs i vallokalen på valdagen, är att de förtidsröster som underkänns vid granskningen på uppsamlingsräkningen inte kommer få en andra bedömning.

Observera: valkuvert innehållande vikt valsedel

Valkuvert med vikt valsedel ska godkännas under granskningen av förtidsröster på uppsamlingsräkningen, till skillnad från granskningen i vallokalen. Valkuvertet ska läggas ner i valurnan för det val rösten avser.

Alla godkända valkuvert läggs ner i respektive valurna. Där blandas valkuverten med valkuvert från övriga valdistrikt i kommunen. Vid rösträkningen redovisas alla valdistrikt i valkretsen som ett gemensamt uppsamlingsdistrikt.

I följande avsnitt redovisas granskningen steg för steg för:

- Förtidsröster som underkänts i vallokal (3.2)
- Förtidsröster som inte granskats i vallokal (3.3)
- Brevröster (3.4)

Granska förtidsrösterna i den ordning valnämnden beslutar, men var alltid uppmärksam på vilken typ av röst ni hanterar och att ni i granskningen följer rätt tabell.

Instruktion till ansvarig för uppsamlingsräkningen:

Om en förtidsröst inte uppfyller kraven enligt stegen i tabellerna 3.2, 3.3 och 3.4, ska förtidsrösten kontrolleras av ansvarig och en ytterligare person, och därefter eventuellt underkännas. Lägg den

underkända förtidsrösten i ett omslag för förtidsröst – underkända förtidsröster.

3.1 Flera valsedlar i ett valkuvert

Oavsett vilken typ av förtidsröst det handlar om, så gäller följande information i frågan om flera valsedlar i valkuvert.

Vid granskningen av valkuverten i en förtidsröst går det att se genom den lilla öppningen på valkuvertet, om valkuvertet innehåller flera valsedlar. Valsedlarna kan ha lika eller olika färg. Valkuverten ska inte öppnas.

En röst som innehåller valkuvert med flera valsedlar ska enligt Valmyndigheten bedömas enligt följande kriterier:

- Finns det ett valkuvert där valsedlarna i samma valkuvert har lika färg kan valkuvertet läggas ner i valurnan för det val som färgen på valsedlarna visar.
 - Rösten räknas och bedöms. Först vid rösträkningen på uppsamlingsräkningen (räknas som en ogiltig röst, se tabell 4.2.3) och därefter vid den slutliga rösträkningen hos länsstyrelsen.
- Har valsedlarna i samma valkuvert olika färger, kan valkuvertet inte läggas ner i valurnan. Det går inte med säkerhet att veta vilket val rösten avser.
- Finns det flera valkuvert med flera valsedlar i samma färg, eller i olika färg, behöver en bedömning göras om ett eller flera valkuvert från en sådan röst kan läggas ner i urnan för det eller de val som rösten avser.
 - Bedömningen görs av den som leder uppsamlingsräkningen, tillsammans med en ytterligare person.

Tänk på!

Om ett valkuvert med flera valsedlar av samma färg inte läggs i urnan vid granskningen av förtidsrösterna på uppsamlingsräkningen, kommer rösten inte bedömas på nytt.

Rösten kommer då aldrig läggas i valurnan och kommer då inte kunna omprövas vid länsstyrelsens rösträkning.

Tänk på!

Vid denna granskning ska valkuverten aldrig öppnas.

Detta sker först under rösträkningen, se kapitel 4.

3.2 Granskning av förtidsröst som underkänts i vallokal

I vallokalen på valdagen granskas alla förtidsröster som skickats till valdistriktet. De röster som underkänts i vallokalen granskas igen under uppsamlingsräkningen. Röstmottagarna i vallokalen ska ha antecknat på respektive fönsterkuvert varför förtidsrösten underkändes. Denna kategori av förtidsröster kan innehålla fönsterkuvert som är öppnade och oöppnade.

<p>Kontrollera först om väljaren har:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ångerröstat i sin vallokal, • lämnat flera förtidsröster, • skickat in en korrekt iordninggjord brevröst och sedan röstat i förtidsröstningen inrikes, • skickat in flera korrekt iordninggjorda brevröster stämplade den 28 juli eller senare. <p>Om väljaren har lämnat flera förtidsröster ska samtliga förtidsröster underkännas. Ge förtidsrösterna till ansvarig för uppsamlingsräkningen.</p> <p>Har väljaren endast röstat en gång, gå vidare med granskningen nedan.</p>	
Steg 1. Finns väljaren med i röstlängden för det aktuella valdistriktet?	
JA	NEJ
<p>Öppna fönsterkuvertet (om det inte redan är öppet) och ta ur innehållet. Ta fram röstkortet.</p> <p>Fortsätt till steg 2.</p>	<p>Ge förtidsrösten till ansvarig för uppsamlingsräkningen.</p>
Steg 2. Innehåller fönsterkuvertet ett ytterkuvert för budröst?	
JA	NEJ
<p>Granska ytterkuvertet och kontrollera att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ytterkuvertet är igenklistrat, • väljaren har fyllt i namn, adress och personnummer, • vittnet och budet har fyllt i namn, adress och personnummer eller födelsedatum, 	<p>Fortsätt till steg 4.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • budet har kryssat i vilken typ av bud hen är. <p>Är budet lantbrevbärare, kontrollera att hen har fyllt i tjänstgöringsnummer eller motsvarande uppgift. Fortsätt till steg 3.</p>	
Steg 3. Är ytterkuvertet för budröst godkänt?	
JA	NEJ
<p>Öppna ytterkuvertet, ta ur innehållet och fortsätt till steg 4.</p>	<p>Lägg tillbaka ytterkuvertet för budröst och röstkortet i fönsterkuvertet. Anteckna på fönsterkuvertet anledningen till att det är underkänt.</p> <p>Ge förtidsrösten till ansvarig för uppsamlingsräkningen.</p>
Steg 4. Har väljaren röstat i enlighet med sin rösträtt?	
JA	NEJ
<p>Om väljaren har röstat i enlighet med sin rösträtt i röstlängden, fortsätt till steg 5.</p>	<p>Finns flera valkuvert än vad väljaren har rösträtt i, varav ett med valsedel av färgen för valet där väljaren har rösträtt, ska det valkuvertet gå vidare i granskningen.</p> <p>Lägg tillbaka röstkortet och de felaktiga valkuverten i fönsterkuvertet. Anteckna anledningen på fönsterkuvertet.</p> <p>Ge fönsterkuvertet till ansvarig för uppsamlingsräkningen efter att rösten är färdiggranskad.</p>
Steg 5. Är varje valkuvert förslutet?	
JA	NEJ
<p>Är valkuvertet igenklistrat eller fliken instoppad, fortsätt till steg 6.</p>	<p>De valkuvert som är öppna (inte igenklistrade eller inte har fliken instoppad) ska inte läggas ner i urnan, om det inte finns anledning att anta att det råkat öppnas av misstag under uppsamlingsräkningen.</p> <p>Lägg tillbaka röstkortet och valkuvertet eller valkuverten som är felaktiga i fönsterkuvertet. Anteckna anledningen på fönsterkuvertet. Ge fönsterkuvertet till ansvarig för uppsamlingsräkningen efter att rösten är färdiggranskad.</p>

Steg 6. Är valkuverten fria från märkning som kan identifiera väljaren och på så sätt avslöja väljarens valhemlighet?	
JA	NEJ
Fortsätt till steg 7.	<p>De valkuvert som har sådan märkning ska inte läggas ner i urnan.</p> <p>Lägg tillbaka röstkortet och valkuvertet eller valkuverten som är felaktiga i fönsterkuvertet. Anteckna anledningen på fönsterkuvertet. Ge fönsterkuvertet till ansvarig för uppsamlingsräkningen efter att rösten är färdiggranskad.</p>
Steg 7. Innehåller varje valkuvert en valsedel av rätt färg?	
JA	NEJ
<p>Valkuverten ska läggas ner i respektive urna.</p> <p>Använd linjal och markera med ett "V" i röstlängden i kolumnen för respektive val. Använd en annan färg på pennan än som användes på valdagen.</p> <p>Lägg godkända ytterkuvert för budröst i ett omslag för förtidsröster – "godkända ytterkuvert för budröst".</p> <p>Lägg röstkortet åt sidan tillsammans med övriga röstkort.</p>	<p>Hjälp vid bedömning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Är valkuvertet tomt: lägg inte ner valkuvertet i urnan. • Har väljaren röstat flera gånger i samma val ska inget av dessa valkuvert läggas ner i urnan. • Innehåller ett och samma valkuvert flera valsedlar av lika färg: lägg ner i urnan. • Innehåller ett och samma valkuvert flera valsedlar av olika färg: lägg inte ner valkuvertet i urnan. • Finns det flera valkuvert med flera valsedlar i olika färg, kontakta ansvarig för uppsamlingsräkningen. <p>Valkuvert som är korrekt iordninggjorda ska läggas ner i respektive urna, se till vänster.</p> <p>För felaktiga valkuvert:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lägg tillbaka röstkortet och det felaktiga valkuvertet i fönsterkuvertet. Anteckna anledningen till att valkuvertet ogiltigförklarats på fönsterkuvertet . • Ge förtidsrösten med det felaktiga valkuvertet i, till ansvarig för uppsamlingsräkningen.

3.3 Granskning av förtidsröst som inte granskats i vallokal

Förtidsröster med vita fönsterkuvert, inklusive ambassadröster som är förtidsröster från röstmottagning i utlandet, ska granskas enligt instruktionerna nedan. Dessa förtidsröster har inte granskats i förväg och får inte vara öppna. Brevröster, med gula ytterkuvert, granskas enligt avsnitt 3.4.

Kontrollera först om väljaren har:

- ångerröstat i sin vallokal
- lämnat flera förtidsröster
- skickat in en korrekt iordninggjord brevöst och sedan röstat i förtidsröstningen inrikes,
- skickat in flera korrekt iordninggjorda brevöster stämplade den 28 juli eller senare

Om väljaren har lämnat flera förtidsröster ska samtliga förtidsröster underkännas. Ge förtidsrösterna till ansvarig för uppsamlingsräkningen.

Har väljaren endast röstat en gång, gå vidare med granskningen nedan.

Steg 1. Är fönsterkuvertet förslutet?

JA	NEJ
Fortsätt till steg 2.	Ge förtidsrösten till ansvarig för uppsamlingsräkningen. Om du bedömer att fönsterkuvertet kan ha öppnats efter att det klistrats igen, ge förtidsrösten till ansvarig för uppsamlingsräkningen.

Steg 2. Finns väljaren i röstlängden för det aktuella valdistriktet?

JA	NEJ
Öppna fönsterkuvertet och ta ur innehållet. Fortsätt till steg 3.	Ge förtidsrösten till ansvarig för uppsamlingsräkningen.

Steg 3. Innehåller fönsterkuvertet ett ytterkuvert för budröst?	
JA	NEJ
<p>Granska ytterkuvertet och kontrollera att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ytterkuvertet är igenklistrat, • väljaren fyllt i namn, adress och personnummer eller födelsedatum, • vittnet och budet fyllt i namn, adress och personnummer, • budet kryssat i vilken typ av bud hen är. <p>Om budet är en lantbrevbärare - kontrollera att hen har fyllt i tjänstgöringsnummer eller motsvarande uppgift.</p>	<p>Gå vidare till steg 5.</p>
Steg 4. Är ytterkuvertet för budröst godkänt?	
JA	NEJ
<p>Öppna ytterkuvertet, ta ur innehållet och fortsätt till steg 5.</p>	<p>Lägg tillbaka ytterkuvertet för budröst och röstkortet i fönsterkuvertet. Anteckna på fönsterkuvertet anledningen till att det är underkänt.</p> <p>Ge förtidsrösten till ansvarig för uppsamlingsräkningen.</p>
Steg 5. Har väljaren röstat i enlighet med sin rösträtt?	
JA	NEJ
<p>Om väljaren har röstat i enlighet med sin rösträtt i röstlängden, fortsätt till steg 6.</p>	<p>Finns flera valkuvert än vad väljaren har rösträtt i, varav ett med valsedel av färgen för valet där väljaren har rösträtt, ska det valkuvertet gå vidare i granskningen.</p>

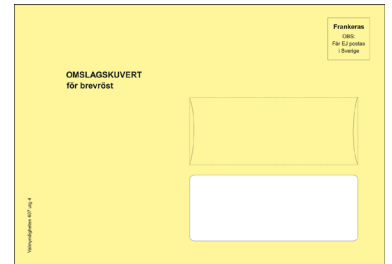
	<p>Lägg tillbaka röstkortet och de felaktiga valkuverten i fönsterkuvertet. Anteckna anledningen på fönsterkuvertet.</p> <p>Ge fönsterkuvertet till ansvarig för uppsamlingsräkningen efter att rösten är färdiggranskad.</p>
Steg 6. Är varje valkuvert förslutet?	
JA	NEJ
<p>Är valkuvertet igenklippt eller fliken instoppad, fortsätt till steg 7.</p>	<p>De valkuvert som är öppna (inte igenklippta eller inte har fliken instoppad) ska inte läggas ner i urnan, om det inte finns anledning att anta att det råkat öppnas av misstag under uppsamlingsräkningen.</p> <p>Lägg tillbaka röstkortet och valkuvertet eller valkuverten som är felaktiga i fönsterkuvertet. Anteckna anledningen på fönsterkuvertet.</p> <p>Ge fönsterkuvertet till ansvarig för uppsamlingsräkningen efter att rösten är färdiggranskad.</p>
Steg 7. Är valkuverten fria från märkning som kan identifiera väljaren och på så sätt avslöja väljarens valhemlighet?	
JA	NEJ
<p>Fortsätt till steg 8.</p>	<p>De valkuvert som har sådan märkning ska inte läggas ner i urnan.</p> <p>Lägg tillbaka röstkortet och valkuvertet eller valkuverten som är felaktiga i fönsterkuvertet. Anteckna anledningen på fönsterkuvertet.</p> <p>Ge fönsterkuvertet till ansvarig för uppsamlingsräkningen efter att rösten är färdiggranskad.</p>

Steg 8. Innehåller varje valkuvert en valsedel av rätt färg?	
JA	NEJ
<p>Valkuverten ska läggas ner i respektive urna.</p> <p>Använd linjal och markera med ett "V" i röstlängden i kolumnen för respektive val. Använd en annan färg på pennan än som användes på valdagen.</p> <p>Lägg godkända ytterkuvert för budröst i ett omslag för förtidsröster – "godkända ytterkuvert för budröst".</p> <p>Lägg röstkortet åt sidan tillsammans med övriga röstkort.</p>	<p>Hjälp vid bedömning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Är valkuvertet tomt: lägg inte ner valkuvertet i urnan. • Har väljaren röstat flera gånger i samma val ska inget av dessa valkuvert läggas ner i urnan. • Innehåller ett och samma valkuvert flera valsedlar av lika färg: lägg ner i urnan. • Innehåller ett och samma valkuvert flera valsedlar av olika färg: lägg inte ner valkuvertet i urnan. • Finns det flera valkuvert med flera valsedlar i olika färg, kontakta ansvarig för uppsamlingsräkningen. <p>Valkuvert som är korrekt iordninggjorda ska läggas ner i respektive urna, se till vänster.</p> <p>För felaktiga valkuvert:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lägg tillbaka röstkortet och det felaktiga valkuvertet i fönsterkuvertet. Anteckna anledningen till att valkuvertet ogiltigförklarats på fönsterkuvertet. • Ge förtidsrösten med det felaktiga valkuvertet i, till ansvarig för uppsamlingsräkningen.

3.4 Granskning av brevröst

Brevröster har gula omslags- och ytterkuvert och skickas in av väljare från utlandet tidigast 45 dagar innan valdagen, det vill säga 28 juli.

Brevröster är också förtidsröster och granskas enligt instruktionerna nedan. Observera att granskningen innehåller fler och andra moment än granskningen av förtidsröster med vita fönsterkuvert.

3.4.1 Om brevröster som skickats för tidigt

Om en väljare har postat sin brevröst innan den 28 juli så har väljaren möjlighet att skicka en ny brevröst. Är den andra brevrösten skickad den 28 juli eller senare, och i övrigt är korrekt iordninggjord, så ska den granskas enligt tabellen nedan.

Det är endast om en väljare skickar två (eller flera) korrekt iordninggjorda brevröster den 28 juli eller senare som samtliga brevröster och eventuella förtidsröster (vita fönsterkuvert) ska underkännas.

Kontrollera först om väljaren har:

- ångerröstat i sin vallokal
- lämnat flera förtidsröster
- skickat in en korrekt iordninggjord brevröst och sedan röstat i förtidsröstningen inrikes,
- skickat in flera korrekt iordninggjorda brevröster stämplade den 28 juli eller senare

Om väljaren har lämnat flera förtidsröster ska samtliga förtidsröster underkännas. Ge förtidsrösterna till ansvarig för uppsamlingsräkningen.

Har väljaren endast röstat en gång, gå vidare med granskningen nedan.

Steg 1. Granska omslagskuvertet för brevröst enligt följande:

- Brevrösten har skickats från utlandet.
- Brevrösten har skickats tidigast den 28 juli.
- Brevrösten är försluten och har inte öppnats sedan den klistrats igen.

Om omslagskuvertet för brevröst inte kan godkännas enligt ovan, notera anledningen på omslagskuvertet. Ge brevrösten till ansvarig för uppsamlingsräkningen.

Om du bedömer att omslagskuvertet kan ha öppnats efter att det klistrats igen, ge brevrösten till ansvarig för uppsamlingsräkningen.

Steg 2. Är omslagskuvertet förslutet och godkänt enligt ovan?	
JA	NEJ
Fortsätt till steg 3.	Anteckna anledningen till att det är underkänt på omslagskuvertet. Ge brevrösten till ansvarig för uppsamlingsräkningen.
Steg 3. Finns väljaren med i röstlängden för det aktuella valdistriktet?	
JA	NEJ
Öppna omslagskuvertet för brevröst, ta ur röstkortet (om sådant finns) och ytterkuvertet för brevröst. Fortsätt till steg 4.	Rösträtten behöver kontrolleras. Ge brevrösten till ansvarig för uppsamlingsräkningen.
Steg 4. Granska ytterkuvertet för brevröst enligt följande:	
<ul style="list-style-type: none"> • ytterkuvertet för brevröst är igenklippt, • väljaren har fyllt i namnteckning, namnförtydligande och personnummer, • två vittnen har fyllt i sina namnteckningar, namnförtydliganden, adresser och personnummer eller födelsedatum. 	
Steg 5. Är ytterkuvertet för brevröst godkänt?	
JA	NEJ
Öppna ytterkuvertet, ta ur innehållet och fortsätt till steg 6.	Anteckna på ytterkuvertet anledningen till att det är underkänt. Ge brevrösten och eventuellt röstkort till ansvarig för uppsamlingsräkningen.

Steg 6. Har väljaren röstat i enlighet med sin rösträtt?	
JA	NEJ
Om väljaren har röstat i enlighet med sin rösträtt i röstlängden, fortsätt till steg 7.	<p>Finns flera valkuvert än vad väljaren har rösträtt i, varav ett med valsedel av färgen för valet där väljaren har rösträtt, ska det valkuvertet gå vidare i granskningen.</p> <p>Lägg tillbaka röstkortet och de felaktiga valkuverten i ytterkuvertet. Anteckna anledningen på ytterkuvertet.</p> <p>Ge brevrösten till ansvarig för uppsamlingsräkningen efter att rösten är färdiggranskad.</p>
Steg 7. Är varje valkuvert förslutet?	
JA	NEJ
Är valkuvertet igenklistrat eller fliken nedvikt, fortsätt till steg 8.	<p>De valkuvert som är öppna (inte igenklistrade eller inte har fliken instoppad) ska inte läggas ner i urnan, om det inte finns anledning att anta att det råkat öppnas av misstag under uppsamlingsräkningen.</p> <p>Lägg tillbaka röstkortet och valkuvertet eller valkuverten som är felaktiga i ytterkuvertet. Anteckna anledningen på ytterkuvertet.</p> <p>Ge brevrösten till ansvarig för uppsamlingsräkningen efter att rösten är färdiggranskad.</p>
Steg 8. Är valkuverten fria från märkning som kan identifiera väljaren och på så sätt avslöja väljarens valhemlighet?	
JA	NEJ
Fortsätt till steg 9.	<p>De valkuvert som har sådan märkning ska inte läggas ner i urnan.</p> <p>Lägg tillbaka röstkortet och valkuvertet eller valkuverten som är felaktiga i ytterkuvertet. Anteckna anledningen på ytterkuvertet.</p> <p>Ge brevrösten till ansvarig för uppsamlingsräkningen.</p>

Steg 9. Innehåller varje valkuvert en valsedel av rätt färg?	
JA	NEJ
<p>Valkuverten ska läggas ner i respektive urna.</p> <p>Använd linjal och markera med ett "V" i röstlängden i kolumnen för respektive val. Använd en annan färg på pennan än som användes på valdagen.</p> <p>Lägg röstkortet åt sidan tillsammans med övriga röstkort.</p>	<p>Hjälp vid bedömning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Är valkuvertet tomt: lägg inte ner valkuvertet i urnan. • Har väljaren röstat flera gånger i samma val ska inget av dessa valkuvert läggas ner i urnan. • Innehåller ett och samma valkuvert flera valsedlar av lika färg: lägg ner i urnan. • Innehåller ett och samma valkuvert flera valsedlar av olika färg: lägg inte ner valkuvertet i urnan. • Finns det flera valkuvert med flera valsedlar i olika färg, kontakta ansvarig för uppsamlingsräkningen. <p>Valkuvert som är korrekt iordninggjorda ska läggas ner i respektive urna, se till vänster.</p> <p>För felaktiga valkuvert:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lägg tillbaka röstkortet och det felaktiga valkuvertet i fönsterkuvertet. Anteckna anledningen till att valkuvertet ogiltigförklarats på fönsterkuvertet. • Ge förtidsrösten med det felaktiga valkuvertet i, till ansvarig för uppsamlingsräkningen.

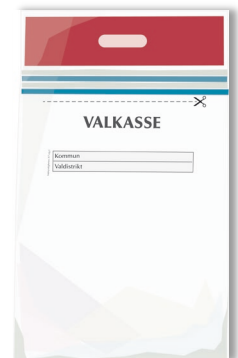
3.5 Förberedelser inför rösträkning

När alla förtidsröster är granskade ska alla röster som inte lagts i urnan tas omhand enligt instruktionerna nedan. Efter att underkända förtidsröster och annat material tagits omhand ska rösträkningen påbörjas, se kapitel 4. Glöm inte bort praktiska förberedelser som att exempelvis kontakta PostNord för att säkerställa att de inte har fler röster.

3.5.1 Hantera förtidsröster som underkänts vid granskningen

Efter att alla valdistriktens förtidsröster är granskade och lagda i urnan, ska de underkända förtidsrösterna hanteras på följande sätt:

- Räkna det totala antalet underkända förtidsröster. Räkna fönsterkuvert för sig och brevröster för sig. Anteckna antalet i protokollet.
- Lägg alla underkända förtidsröster i omslag för förtidsröster. Kryssa för ”Underkända förtidsröster” under rubriken ”Förtidsröster från valdistrikt”. Skriv under och förslut omslaget.
- Placera omslaget med underkända förtidsröster i den röda uppsamlingskassen.

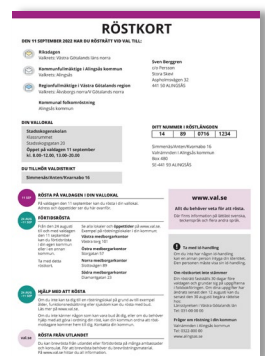
3.5.2 Tomma ytterkuvert från godkända budröster

Lägg alla tomma ytterkuvert från godkända budröster i ett omslag för förtidsröster. Kryssa för ”Tomma ytterkuvert från godkända budröster” under rubriken ”Ytterkuvert budröst”. Skriv under och förslut omslaget.

Omslaget med tomma ytterkuvert från godkända budröster ska förvaras förslutet hos kommunen under valperioden, vilken löper fram till dess att nästa val vunnit laga kraft.

3.5.3 Hantering av röstkort och ytterkuvert från godkända brevröster

Röstkortet som tas ut från förtidsrösterna och tomma ytterkuvert från godkända brevröster får inte blandas med vanligt skräp eller läggas i pappersåtervinningen eftersom de innehåller personuppgifter. De ska hanteras i särskild ordning och skickas till destruktion. Omslagskuverten från godkända brevröster innehåller inga personuppgifter och behöver därmed inte hanteras separat.

4 Räkna röster och redovisa resultat

Efter att granskningen av förtidsrösterna är avslutad och alla underkända förtidsröster är omhändertagna, påbörjas rösträkningen och redovisningen av valet. Det är först i detta steg som valkuverten öppnas. Rösterna ska granskas enligt instruktionerna nedan.

Räkna riksdagsvalet först, därefter kommunfullmäktigevalet och avslutningsvis regionfullmäktigevalet.

Observera!

Efter att urnan för riksdagsvalet har öppnats, får under inga omständigheter röster läggas ner i någon av urnorna.

Säkerställ därför att det inte finns några förtidsröster kvar att hämta hos PostNord innan rösträkningen börjar.

4.1 Om bedömning av valkuvert innehållande flera valsedlar

De valkuvert innehållandes flera valsedlar, som godkändes under granskningen av förtidsröster, ska vid rösträkningen hanteras i särskild ordning. När det vid rösträkningen konstateras att ett valkuvert innehåller fler än en valsedel, gör enligt följande instruktioner:

- Lägg tillbaka **samtliga** valsedlar i valkuvertet.
- Anteckna 'Flera valsedlar' med blyerts på valkuvertet som anledning till varför rösten bedöms vara ogiltig.
- Ge valkuvertet till ansvarig för uppsamlingsräkningen. Rösten ska läggas ner i omslag för valsedlar – ogiltiga övriga.

Omslag för valsedlar – ”ogiltiga övriga” läggs ner i valkasse (gul, vit eller blå) och lämnas till länsstyrelsen som vid den slutliga rösträkningen har möjlighet att bedöma om en röst är giltig.

Observera!

Valnämnden ska bedöma rösten som ogiltig, även om valkuvertet innehåller två identiska valsedlar. Länsstyrelsen bedömer sedan om rösten ska räknas som en giltig röst enligt vallagen 13 kap. 7 §.

4.2 Räkna röster för riksdagsvalet

Valurnan ska nu tömmas och inga fler röster får läggas ner i urnan. Rösterna redovisas i ett gemensamt uppsamlingsdistrikt. Finns flera valkretsar, ska rösterna redovisas per valkrets.

Tänk på att rösträkningen ska ske lugnt och metodiskt. Det är viktigt att det blir rätt.

4.2.1 Räkna antal markeringar i röstlängderna och antal valkuvert

- Töm valurnan för riksdagsvalet.
- Räkna alla markeringar i röstlängderna i spalten ”RD”, anteckna antalet på ”Resultatbilaga Valnämndens preliminära rösträkning”.
- Räkna antal valkuvert i urnan och anteckna antalet på ”Resultatbilaga valnämndens preliminära rösträkning” för riksdagsvalet. Antal valkuvert ska stämma överens med antalet markeringar i röstlängderna för det aktuella valet.
- Om antal valkuvert inte stämmer med antal markeringar i röstlängden ska ni räkna om en gång. Stämmer antalet fortfarande inte ska den troliga orsaken till skillnaden antecknas på resultatbilagan. Ingen ytterligare räkning ska ske efter det.

Tips!

Har ni använt er av distriktsrapporter under dagen (se ”Handbok för kommuner” kapitel 17), blir det enklare att summera markeringarna i alla röstlängder.

Räkna antalet markeringar i röstlängden parallellt med räkningen av valkuverten.

4.2.2 Öppna valkuverten, sortera och räkna

Öppna ett valkuvert i taget och kontrollera att valkuvertet innehåller endast en valsedel. Om valkuvertet innehåller endast en valsedel, lägg valkuvertet åt sidan och sortera valsedlarna i högar för:

- Respektive parti som står på resultatbilagan.
- Övriga anmälda partier.
- Inte anmälda partier.
- Blanka valsedlar.

Observera!

Ogiltiga röster kommer att granskas av länsstyrelsen vid den slutliga rösträkningen.

4.2.3 Hjälpa vid bedömning av röster som inte är iordninggjorda på rätt sätt

Bedöms ett valkuvert som ogiltigt: anteckna anledning på valkuvertet. Bedöms en valsedel/valsedlar som ogiltig: lägg tillbaka valsedel/valsedlar i sitt valkuvert och skriv med blyerts på valkuvertet enligt tabellen på nästa sida.

Valsedel eller valkuvert	Bedömning	Anteckna med blyertspenna på kuvertet:	Ska sorteras och läggas i omslag för...
Inte förslutet kuvert (fliken är inte invikt eller igenklistrad)	Ogiltig (länsstyrelsen omprövar)	"Öppet kuvert"	Ogiltiga - övriga
Kuvert med mer än en valsedel (oavsett om det är samma parti)	Ogiltig (länsstyrelsen omprövar, se avsnitt 4.1)	"Flera valsedlar"	Ogiltiga - övriga
Kuvert eller valsedel med märkning som kan identifiera väljaren och på så sätt avslöjar väljarens valhemlighet	Ogiltig (länsstyrelsen omprövar)	"Märkning som kan röja valhemlighet"	Ogiltiga - övriga
Valsedel med fel färg	Giltig, räkna i det val där den är lagd	-	Sorteras som vanligt, notera i protokollet
Valsedel från tidigare valtillfälle	Giltig	-	Sorteras som vanligt, notera i protokollet
Valsedel med oläsbart partinamn	Ogiltig (länsstyrelsen omprövar)	"Inte läsbart"	Ogiltiga - övriga
Valsedel med läsbart partinamn men oläsbart kandidatnamn	Giltig	-	Sortera på parti, länsstyrelsen bedömer och räknar personröster
Vikt valsedel	Giltig	-	Sortera som vanligt
Valsedel med flera kryss eller strukna namn	Giltig	-	Sortera som vanligt, länsstyrelsen bedömer och räknar personröster
Osäker om partiet deltar i valet	Bedöm med hjälp av lista över anmälda partier som finns på www.val.se .	-	Övriga anmälda partier (om partiet finns på listan med anmälda partier) <i>eller</i> Ogiltiga - övriga (om partiet inte finns på listan)

4.2.4 Räkna antal godkända valsedlar

- Dela upp och räkna de godkända valsedlarna för rapportpartierna. Rapportpartierna är namngivna på resultatbilagan.
- Räkna antalet valsedlar för övriga anmälda partier.
 - Som stöd ska det finnas en lista som visar vilka partier som är anmälda.
- Räkna antal valsedlar för övriga partier, det vill säga de partier som inte har anmält deltagande.
- Räkna antalet blanka valsedlar.

Anteckna respektive antal i resultatbilagan för riksdagsvalet. Anteckna också antal ogiltiga röster i resultatbilagan, under ”Ogiltiga röster – övriga”.

4.2.5 Registrera in resultatet i Valid

Resultatet från valnämndens preliminära rösträkning ska registreras i Valid under menyalternativet ”Preliminärt resultat uppsamlingsdistrikt”. Utgå från resultatbilagan vid registreringen.

Ett uppsamlingsdistrikt motsvarar en valkrets. Skriv ut de inregistrerade uppgifterna genom att klicka på länken ”Skriv ut Resultatbilaga Valnämndens preliminära rösträkning – protokollsbilaga 2”, efter att resultatet registreras in per val. Denna utskrift sparas hos valnämnden som kvittens på inregistreringen.

4.2.6 Lägg valsedlar i omslag för valsedlar

Lägg alla valsedlar som varit nere i urnan i omslag för valsedlar. Anteckna antal och typ av innehåll på varje omslag.

- **Ett omslag för varje rapportparti på resultatbilagan.**

Det ska vara ett omslag för varje parti som finns med på resultatbilagan för det aktuella valet. Kryssa för ”Rapportparti” och skriv namnet på partiet i rutan.

- **Ett omslag för övriga anmälda partier.**

Valsedlar för övriga partier som anmält deltagande i valet läggs i ett gemensamt omslag. Kryssa för ”Övriga anmälda partier”.

Parti	Antal röster	Uppslagsordets utskriftstyp	Valmynd
PARTI 1			01
PARTI 2			02
PARTI 3			03
PARTI 4			04
PARTI 5			05
PARTI 6			06
PARTI 7			07
Övriga anmälda partier			08
Övriga övriga			09
Blanka valsedlar			10
Summa övriga röster			00

- **Ett omslag för ogiltiga röster - ej anmälda partier.**

Lägg alla övriga ogiltiga valsedlar i ett omslag. Kryssa för ”Ogiltiga - övriga”.

- **Ett omslag för ogiltiga röster - blanka valsedlar.**

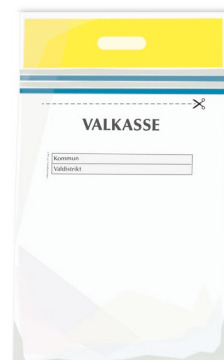
Blanka valsedlar läggs i ett omslag, kryssa för ”Ogiltiga röster – blanka”.

Omlagen skrivs under av ordförande och en ledamot i valnämnden. Försegla sedan varje omslag. Tänk på att de personer som skriver under omslagen också bör lämna över rösterna till länsstyrelsen.

4.2.7 Kontrollera och lägg omslag för valsedlar i valkassen

Efter att respektive val är räknat ska omslagen med valsedlar för det aktuella valet läggas i en valkasse av rätt färg.

- Val till riksdagen = gul valkasse
- Val till kommunfullmäktige = vit valkasse
- Val till regionfullmäktige = blå valkasse

Detta ska läggas ner i den gula valkassen:

- Samtliga omslag med giltiga och ogiltiga valsedlar för riksdagsvalet, som varit i valurnan.
- ”Resultatbilaga Valnämndens preliminära rösträkning RD”, som fylldes i vid rösträkningen.

Kontrollera att allt material finns med i valkassen. Använd checklistan till höger på ”Resultatbilaga Valnämndens preliminära rösträkning RD” för att kontrollera att allt material är med.

Resultatbilagan skrivs under efter att kontrollen är gjord. Detta görs av samma personer som skriver under omslag och protokoll, det vill säga ordförande och en ledamot i valnämnden. Resultatbilagan ska sedan läggas längst fram i kassen så att den syns genom plasten.

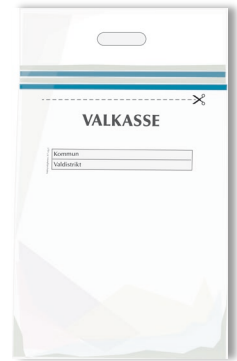
Försegla den gula kassen genom att dra bort täckremsan, och klistra igen kassen.

4.3 Upprepa räkning och kontroll för val till kommunfullmäktige

Töm valurnan för valet till kommunfullmäktige och ta fram ”Resultatbilaga Valnämndens preliminära röstärkning KF”.

Upprepa stegen som presenterades i avsnitt 4.2. Lagg sedan alla omslag tillsammans med ”Resultatbilaga Valnämndens preliminära röstärkning KF” i den vita valkassen. Glöm inte att:

- Rapportera in resultatet i Valid direkt efter att röstärkningen för valet är klar och klicka på länken ”Skriv ut Resultatbilaga Valnämndens preliminära röstärkning – protokollsbilaga” för att skriva ut kvittens på inregistreringen.
- Skriva under och försegla omslagen. Omslagen skrivs under av ordförande och en ledamot i valnämnden.
- Lägga ner samtliga omslag med valsedlar i den vita valkassen.
- Skriva under och lägga ner resultatbilagan så den syns genom plasten och därefter försluta kassen.

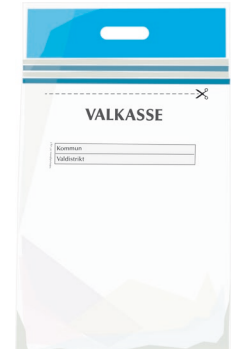

4.4 Upprepa räkning och kontroll för val till regionfullmäktige

Töm valurnan för valet till regionfullmäktige och ta fram ”Resultatbilaga Valnämndens preliminära röstärkning RF”.

Upprepa stegen som presenterades i avsnitt 4.2. Lagg sedan alla omslag tillsammans med ”Resultatbilaga Valnämndens preliminära röstärkning RF” i den blåa valkassen. Glöm inte att:

- Rapportera in resultatet i Valid direkt efter att röstärkningen för valet är klar och klicka på länken ”Skriv ut Resultatbilaga Valnämndens preliminära röstärkning – protokollsbilaga” för att skriva ut kvittens på inregistreringen.
- Skriva under och försegla omslagen. Omslagen skrivs under av ordförande och en ledamot i valnämnden.
- Lägga ner samtliga omslag med valsedlar i den blåa valkassen.
- Skriva under och lägga ner resultatbilagan så den syns genom plasten och därefter försluta kassen.

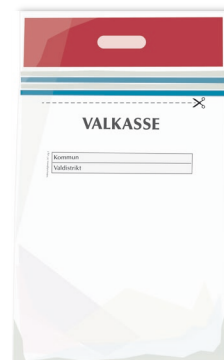
5 Gör i ordning den röda uppsamlingskassen

Använd checklistan på blanketten ”Uppsamlingskasse – valnämndens preliminära rösträkning” för att kontrollera och kryssa för att allt material som ska finnas med i den röda kassen är nerlagt och att omslagen för förtidsröster är underskrivna och förslutna.

Om röstlängderna inte får plats i uppsamlingskassen kan de under transporten förvaras på annat sätt.

Ordförande och en av ledamöterna i valnämnden undertecknar protokollet. Observera också att det är samma personer som ska underteckna omslagen. Protokollet ska läggas i den röda uppsamlingskassen så att det syns genom plasten.

Förslut den röda kassen efter att protokollet har lagts ner, innan transport till länsstyrelsen.

5.1 För sent inkomna förtidsröster till uppsamlingsräkningen

Om det har kommit förtidsröster efter att valurnan tömts ska dessa förtidsröster läggas i ett omslag för förtidsröster. Förtidsrösterna ska varken granskas eller öppnas. Kryssa för ”För sent inkomna förtidsröster” under rubriken ”Förtidsröster från valdistrikt”. Skriv under och förseglä omslaget. Placera omslaget med för sent inkomna förtidsröster i den röda valkassen.

6 Transport till länsstyrelsen

Innan rösterna transporteras till länsstyrelsen kontrollera följande:

- Kontrollera noga att alla omslag är med i valkassarna, och att alla omslag är underskrivna.
- Kontrollera att alla uppgifter är ifyllda på resultatbilagorna.
- Transportera valkassarna till länsstyrelsen på ett säkert sätt.
- Uppsamlingskassen, samtliga omslag och samtliga valkassar ska vara förseglade.
- Kom ihåg röstlängderna, länsstyrelsen behöver dem vid den slutliga rösträkningen.

7 Kommunal folkomröstning

Valnämnden behöver fatta beslut om hur granskning och bedömning av förtidsröster och valsedlar ska ske för den kommunala folkomröstningen.

Omslag och övrigt material som tillhör en kommunal folkomröstning hanteras enligt valnämndens anvisningar. Allt material tillhörande folkomröstningen ska arkiveras hos kommunen.

8 Om rösträkningen fortsätter på torsdagen

Målet är att den preliminära rösträkningen ska avslutas på onsdagen, men den får i undantagsfall fortsätta på torsdagen. Meddela länsstyrelsen i god tid om ni inte hinner räkna färdigt alla val på onsdagen.

Riksdagsvalet ska räknas klart på onsdagen, och valkassen eller valkassarna och omslagen från de val som har räknats färdigt, ska lämnas över till länsstyrelsen på onsdagen. Observera att det endast är omslag från val som helt har hunnit räknas klart som ska lämnas in.

- Valnämnden ska fatta beslut om att sammanträdet ska återupptas nästkommande dag.
- Rösträkningen ska avbrytas på onsdagen och återupptas på torsdagen.
 - Anteckna i protokollet tiden för avbrottet och vilka val som dittills har räknats klart och ska lämnas till länsstyrelsen.
- Gör i ordning alla omslag för val som är färdigräknade enligt instruktionerna i avsnitt 4.2.6.
- Registrera resultatet för de färdigräknade valen i Valid.
- Behåll röstlängderna. De ska lämnas in på torsdagen tillsammans med omslagen för det/de val som ännu inte har räknats.

- Gör en kopia av det påbörjade protokollet tillsammans med de omslag som länsstyrelsen får på onsdagen. Skriv att det är en kopia och placera den synligt i den gula valkassen.
 - Originalet ska användas under den fortsatta uppsamlingsräkningen på torsdagen, men länsstyrelsen kan använda kopian som ett administrativt underlag.

- Observera att det är samma personer som ska skriva under alla omslag och protokollet. Det är viktigt att de som skriver under tjänstgör båda dagarna.

- Försegla urnan och anteckna förseglingens nummer i protokollet. Detta ska kontrolleras innan rösträkningen återupptas.

- Förvara allt material på ett säkert sätt över natten.

Valmyndigheten